

Post- en bezoekadres
Zutphenseweg 6
7418 AJ Deventer

info@regiostedendriehoek.nl
www.regiostedendriehoek.nl

Provincie Gelderland
T.a.v. dhr. Zoet
Postbus 9090
6800GX ARNHEM

Kenmerk: 0000665448
Plaats, datum: Deventer, 12 januari 2025
Behandeld door: Monique Loeters
Telefoon: 06 51 80 10 45
Onderwerp: Reactie kadernota Agrifood
Uw referentie:

Geachte meneer Zoet,

Wij hebben kennisgenomen van de actualisatiepunten van de huidige Kadernota *Toekomst voor de Gelderse boer 2021-2023*. U streeft er met de aangepaste Kadernota Agrifood naar om agrariërs perspectief te bieden en tegelijkertijd bij te dragen aan de verduurzaming van de landbouwsector.

Hoewel wij een aantal zorgen delen die ten grondslag liggen aan de gekozen actualisatiepunten op de Kadernota Agrifood, zijn wij het niet in alle gevallen eens met de gekozen uitwerking. Daarnaast signaleren wij een aantal uitdagingen op de agrarische sector afkomen waar u naar ons idee niet actief mee aan de slag lijkt te gaan. Deze punten lichten wij toe in de bijlage.

We hebben onvoldoende vertrouwen dat de voorgenomen actualisatie van deze Kadernota onze agrariërs daadwerkelijk zal helpen bij de opgaven waar zij voor staan. Juist dit is van belang om boeren op lange termijn een toekomst te geven en de realisatie van andere ruimtelijke ontwikkelingen weer mogelijk te maken. Mede ook in het licht van de recente Raad van State uitspraken. Door deze uitspraken zijn de gevolgen voor onze agrariërs nog urgenter geworden. U denkt als college na over consequenties en oplossingsrichtingen voor Gelderland. Graag denken wij met u mee.

Graag gaan wij in gesprek om stil te staan bij actualisatiepunten van de huidige Kadernota en gevolgen en mogelijke oplossingsrichtingen vanwege de recente RvS uitspraken. Dit gericht op een duurzaam perspectief voor onze agrariërs.

Hoogachtend,

Algemeen Bestuur van Regio Stedendriehoek

Ineke Lijnema
Secretaris

Ron König
Voorzitter



Bijlage

Toelichting bij Reactie kadernota Agrifood

In de regio Stedendriehoek werken de acht gemeenten samen aan een vitaal landelijk gebied. De basis voor onze samenwerking is de uitvoeringsagenda 2023-2030 van de regio Stedendriehoek (hoofdstuk Vitaal Landelijk Gebied). Wij willen bijdragen aan een duurzaam agrarisch systeem in een biodiverse omgeving. Wij delen een aantal zorgen die ten grondslag liggen aan de gekozen actualisatiepunten van de Kadernota Agrifood. Daarnaast signaleren wij enkele knelpunten waarvoor geen oplossingen lijken te worden aangedragen.

Wij delen uw zorg over het groeiende aantal stoppende agrariërs en bedrijven zonder opvolging, mede in relatie tot het feit dat wij boeren in de toekomst hard nodig hebben. Hun rol is cruciaal voor de voedselproductie, de leefbaarheid van het platteland en het beheer van ons landschap. Ook zien wij het belang van samenwerking tussen veehouders en plantaardige telers, evenals uw voornemen om plantaardige productie en consumptie te bevorderen.

Onze zorgen

Wij maken ons echter zorgen over de richting die u lijkt te kiezen met de voorgestelde aanpassingen in de Kadernota Agrifood. Hieronder lichten wij enkele belangrijke punten toe:

Plantaardige teelten t.b.v. humane consumptie

Hoewel voedselzekerheid een belangrijk beleidsdoel is, wordt het vooral gekoppeld aan het behoud van landbouwareaal en nauwelijks aan de teeltvorm. Naar ons idee is de teeltvorm belangrijker. Wij zien in de regio kansen voor meer duurzame plantaardige teelt voor humane consumptie en biobased producten voor onder meer de woningbouw. Hierbij in acht nemen dat we duurzame teeltsystemen willen stimuleren waar aandacht is voor kwaliteit van water, bodem, milieu en volksgezondheid. Dit alles mede in relatie tot de problematiek waarbij via de stoppersregelingen grasland in gebruik komt bij akkerbouwers. We zien dat hierdoor meer gewassoorten geteeld worden met een negatieve impact op bodem, water en volksgezondheid, met de nodige milieuproblemen tot gevolg.

Afweegkader voor functieverandering

De provincie wil een 'Afweegkader voor functieverandering' invoeren om te voorkomen dat landbouwgrond te makkelijk van functie verandert. Dit moet net zoals de zonneladder onderdeel worden van de omgevingsverordening. Als gemeenten in de regio Stedendriehoek staan wij voor grote opgaven op het gebied van landbouw, natuur, wonen, werken, energie en bereikbaarheid. We maken hierbij – als overheidslaag die gaat over de ruimtelijke ordening – telkens een zorgvuldige integrale afweging over de functies van gronden. De mate van 'goede' landbouwgrond is hierbij ook altijd een criterium. Invoering van een apart afweegkader voor functieverandering suggereert dat gemeenten niet weloverwogen landbouwgronden inzetten. Het kan voorkomen dat na een integrale afweging toch de keuze komt te liggen op het inzetten van landbouwgrond voor bijvoorbeeld woningbouw, bijvoorbeeld door de nabijheid van treinstations. Voor veel van deze opgaven zijn al met de provincie afspraken gemaakt, denk bijvoorbeeld aan het 'Ontwikkelperspectief'. Wij vragen ons af of het voorgestelde afweegkader juridisch houdbaar is, aangezien het ingrijpt op de autonomie van gemeentelijke overheden. Bovendien achten wij het onwenselijk, omdat wij in Gelderland gewend zijn om in goede samenwerking en overleg tot oplossingen te komen. Wij stellen voor deze afweging bij de gemeenten te laten en geen extra regeldruk te creëren.

Verbod nieuwvestiging

U wilt het verbod op nieuwvestiging voor niet-grondgebonden veehouderijen schrappen. Nieuwvestiging van een niet-grondgebonden veehouderij heeft impact op de omgeving, denk aan een toename van bebouwing en verharding in het buitengebied en de gevolgen voor natuur, water, bodem en klimaat. In onze ogen zijn er voldoende mogelijkheden voor nieuwe boeren op bestaande bedrijfsplekken. Er zijn immers agrariërs die geen opvolging hebben en wel een toekomstbestendig bedrijf. Hiermee behouden deze "stoppersbedrijven" tevens meer waarde. In de vraag beantwoording bij de digitale sessies wordt aangegeven dat gemeenten het laatste woord hebben, oftewel gemeenten kunnen alsnog nieuwvestiging verbieden. In de sessie bleek dat geen enkele gemeente voorstander is het schrappen van dit verbod. Ook voor agrariërs biedt dit huidige verbod duidelijkheid. Door het schrappen van het verbod lijkt het alsof nieuwvestiging van een niet-grondgebonden veehouderij een reële optie is. Ons advies is daarom dit verbod niet te schrappen.



Plussenbeleid

In de kadernota geeft u aan dat u het plussenbeleid verplicht wil stellen voor alle veehouderijsectoren. U stelt daarbij dat alle gemeenten dit plussenbeleid moeten uitwerken. Op dit moment zijn er weinig gemeenten die plussenbeleid hebben opgesteld. Veel gemeenten zijn bezig met plannen voor maatschappelijke prestaties bij ontwikkelingen, deze plannen wijken af van uw handreiking. Door uw stelling dat alle gemeenten plussenbeleid moeten opstellen vraagt dit van gemeenten extra inspanning.

Knelpunten waar we geen oplossing voor terugzien:

De regio Stedendriehoek is een regio waarin veel opgaven samenkomen, denk aan landbouw, natuur, wonen, werken, energie en mobiliteit. We staan voor grote uitdagingen, mede ingegeven door onze ligging nabij de Veluwe en de IJsselvallei.

Deze kadernota biedt geen oplossingen voor:

- de toenemende druk op de agrarische sector omdat de milieunormen blijven bestaan (derogatie, stikstof, KRW)
- de pasmelders in Gelderland
- het ontbrekende toekomstperspectief voor agrariërs
- de integrale afweging van de opgaven waar we als regio voor staan
- benodigde ondersteuning voor transitie naar natuurinclusieve landbouw/biologische landbouw; Wij hebben in onze regio een aantal prachtige bedrijven die voor de troepen uitlopen voor wat betreft het werken met de natuur, rekening houdend met behoud van bodemleven etc. Wij vinden te weinig maatregelen terug die deze bedrijven helpen bij hun transitie.

Wij nodigen u van harte uit voor een gesprek. Wij zijn ervan overtuigd dat samenwerking tussen onze regio, gemeenten, waterschappen en provincie kan bijdragen aan het oplossen van de huidige problemen in de sector.